Αυτή η μετάφραση δημιουργήθηκε για σκοπούς αρχειοθέτησης και δεν προέρχεται από τους αρχικούς δημιουργούς του κειμένου.

Ποιος Μπορεί να Μιλήσει για την Καταπίεση; (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα 'The Justice Project' τον Ιούλη του 2020.

Αναδημοσιεύτηκε μετέπειτα στην ιστοσελίδα της ομάδας 1917.

Περιεχόμενο

ΠΟΙΟΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΙΛΗΣΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ;

7 Ιουλίου, 2020

Αν είστε αριστερός ή φιλελεύθερος στις μέρες μας, αργά ή γρήγορα θα συναντήσετε την άποψη ότι οι άνθρωποι που βιώνουν περισσότερο ορισμένα είδη καταπίεσης είναι αυτοί που είναι σε καλύτερη θέση να κατανοήσουν αυτές τις καταπιέσεις και να μας πουν τι πρέπει να γίνει γι' αυτές. Στο θέμα του σεξισμού οι υψηλότερες αυθεντίες είναι αναγκαστικά οι γυναίκες, στο θέμα του ρατσισμού οι έγχρωμοι άνθρωποι (people of color), στο θέμα της αποικιοκρατίας οι πολίτες των πρώην αποικιών, και ούτω καθεξής.

Η άποψη αυτή βασίζεται σε μια θεωρία που στους φιλοσοφικούς κύκλους αποκαλείται standpoint epistemology. Σύμφωνα με την επιστημολογία αυτή, η γνώση και η κατανόηση της καταπίεσης συμβαδίζει με την εμπειρία της εν λόγω καταπίεσης από πρώτο χέρι. Για να είσαι αυθεντία σε μια μορφή καταπίεσης, όπως ο ρατσισμός ή ο σεξισμός, πρέπει να την έχεις βιώσει και να έχεις μια ταυτότητα που είναι τακτικός στόχος μιας τέτοιας μορφής καταπίεσης. Αν δεν πληρείτε αυτά τα κριτήρια, η γνώμη και η κρίση σας σχετικά με τις εν λόγω καταπιέσεις αξίζει λιγότερο και καλύτερα να συναινέσετε στην αυθεντία των θυμάτων των καταπιέσεων και να προσπαθήσετε να μάθετε από αυτές. Ανεξάρτητα από το πόσο πολύ μελετάτε και προσπαθείτε να κατανοήσετε αυτές τις μορφές καταπίεσης, οι γνώσεις και η κατανόησή σας δε θα φτάσουν ποτέ εκείνες των θυμάτων τους. Αυτό συμβαίνει επειδή η άμεση εμπειρία κάποιου πράγματος είναι η κύρια πηγή γνώσης και κατανόησης αυτού του πράγματος.

Το standpoint epistemology φαίνεται διαισθητικό, αλλά στην πραγματικότητα είναι λανθασμένό ως προς τη μονομέρειά του. Παρέχω μερικά απλά αντιπαραδείγματα στη θεωρία.

Πρώτον, εξετάστε την περίπτωση της στρατιωτικής καταπίεσης, μια πολύ γνωστή περίπτωση για τους Κύπριους λόγω της υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας που έχουμε εδώ. Σύμφωνα με την

επιστημολογία της στάσης, οι άνθρωποι που είναι σε καλύτερη θέση για να κατανοήσουν τη στρατιωτική καταπίεση και να μας πουν τι πρέπει να γίνει γι' αυτήν είναι αυτοί που την έχουν βιώσει από πρώτο χέρι, καθώς έχουν επιστρατευτεί. Ωστόσο, ενώ ορισμένοι από εμάς που υπηρετήσαμε είναι πολύ επικριτικοί απέναντι στον καταπιεστικό χαρακτήρα της στρατιωτικής θητείας, πολλοί άλλοι δεν είναι, και δεν αναγνωρίζουν καν τη στρατιωτική θητεία ως καταπιεστική. Όλοι υπηρετήσαμε και όλοι βιώσαμε λίγο-πολύ τις ίδιες καταπιεστικές συνθήκες διαβίωσης, αλλά τα συμπεράσματά μας για τη φύση αυτών των συνθηκών ποικίλλουν πολύ. Νομίζω ότι μπορούμε να πούμε με ασφάλεια ότι ενώ όλοι βιώσαμε το ίδιο φαινόμενο, δεν το κατανοήσαμε όλοι το ίδιο καλά. Επιπλέον, πολλοί άνθρωποι που δεν υπηρέτησαν ποτέ στον στρατό φαίνεται να καταλαβαίνουν πολύ καθαρά τι είναι καταπιεστικό σε αυτόν, και δεν τείνουμε να τους ζητάμε να σιωπούν και να ακούνε τι έχουν να πουν οι εθνικιστές φιλοστρατιωτικοί στρατεύσιμοι.

Δεύτερον, εξετάστε την περίπτωση του σεξισμού. Είναι ευρέως αποδεκτό στους αριστερούς κύκλους ότι η κυπριακή κοινωνία είναι μια σεξιστική κοινωνία. Οι γυναίκες γίνονται τακτικά στόχος περιστασιακών σεξιστικών σχολίων και συμπεριφορών στην καθημερινή τους ζωή και αντιμετωπίζουν διαφορετικές προσδοκίες από τους άνδρες σε μια σειρά θεμάτων. Θα περίμενε κανείς ότι οι γυναίκες που βιώνουν το σεξισμό περισσότερο είναι και οι πιο κατάλληλες για να μιλήσουν γι' αυτόν, αλλά αυτό απέχει πολύ από την πραγματικότητα. Πιθανόν η γενιά των ηλικιωμένων Κυπρίων γυναικών να έχει βιώσει τον περισσότερο σεξισμό μεγαλώνοντας, αλλά είναι η γενιά των Κυπρίων γυναικών που είναι λιγότερο επικριτική και κατανοεί λιγότερο τον σεξισμό. Από την άλλη πλευρά, πολλοί Κύπριοι άνδρες φαίνεται να έχουν μεγαλύτερη επίγνωση του σεξισμού από ό,τι πολλές Κύπριες γυναίκες.

Τα παραδείγματα αυτά υποδηλώνουν ότι το standpoint epistemology δεν μπορεί να είναι σωστό. Ενώ είναι αλήθεια ότι η άμεση εμπειρία κάποιου πράγματος μπορεί να αποτελέσει πηγή γνώσης και κατανόησης αυτού του πράγματος, δεν είναι η μόνη πηγή γνώσης και κατανόησης και από μόνη της είναι ανεπαρκής ως πηγή γνώσης και κατανόησης. Όπως είδαμε, μπορεί να είστε πολύ καταπιεσμένοι και να μην το γνωρίζετε, και το αντίστροφο: μπορεί να μην είστε προσωπικά καταπιεσμένοι αλλά να έχετε επίγνωση και ευαισθησία για τις μορφές καταπίεσης που υπάρχουν γύρω σας. Στην πραγματικότητα, ο κλάδος της ψυχολογίας βασίζεται στην άποψη ότι οι άνθρωποι δεν κατανοούν απαραίτητα καλύτερα τα δικά τους προβλήματα και ζητήματα, οι εξωτερικοί παρατηρητές μπορούν συχνά να κατανοήσουν και να κρίνουν μια κατάσταση με μεγαλύτερη ακρίβεια από εκείνους που τη βιώνουν άμεσα.

Η γνώση και η κατανόηση απαιτούν καλή επιχειρηματολογία και ανοιχτό μυαλό, την προθυμία να δεχτούμε διαφορετικές προοπτικές και να τις εξετάσουμε προσεκτικά. Αυτό ισχύει γενικά και ισχύει και για τα φαινόμενα καταπίεσης. Όλοι έχουμε την ικανότητα να κατανοήσουμε τη φύση των διαφόρων καταπιέσεων και να κρίνουμε τι πρέπει να γίνει γι' αυτές, αρκεί να μπορούμε να απαλλάξουμε τη σκέψη μας από προκαταλήψεις. Άνθρωποι όλων των ειδών και ταυτοτήτων παρέχουν λόγους και επιχειρήματα για το γιατί στοιχεία των κοινωνιών μας είναι καταπιεστικά και κακά, και οργανώνονται συλλογικά για να καταπολεμήσουν την καταπίεση, εδώ και αιώνες. Είμαστε όλοι ικανοί να κατανοήσουμε αυτούς τους λόγους και τα επιχειρήματα, επειδή όλοι μοιραζόμαστε την ικανότητα του λόγου (reason). Ο λόγος μας επιτρέπει να επικοινωνούμε και να κατανοούμε ο ένας τον άλλον αρκετά καλά, ανεξάρτητα από τις διαφορετικές ιδιαίτερες εμπειρίες μας.

Έτσι, στις πολιτικές μας συζητήσεις, θα πρέπει να προσπαθούμε να κρίνουμε αυτά που έχει να πει ο καθένας μας με βάση την ποιότητα των λόγων και των επιχειρημάτων μας και όχι με βάση την ιδιαίτερη ταυτότητά μας.

Οι απόψεις που εκφράζονται είναι του συγγραφέα.

Ο Φειδίας Χριστοδουλίδης είναι υποψήφιος διδάκτωρ Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο Northwestern και

μέλος του Platypus Affiliated Society.

Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση, Ηλεκτρονικά Άρθρα, Δεκαετία 2020-2029, 2020, The Justice Project (Ιστοσελίδα), Απροσδιόριστη Τοποθεσία

From:
https://movementsarchive.org/ - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:justice:oppression

Last update: **2025/07/15 13:46**